

Κείμενο

[Πώς μπορούμε να ζήσουμε ειρηνικά σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία]

Η κοινωνία μας ύστερα από τις τεράστιες αλλαγές που έχουν συντελεστεί σε όλους τους τομείς της ατομικής, συλλογικής και κοινωνικής δραστηριότητας έχει γίνει ιδιαίτερα πολυποίκιλη. Όχι άδικα γίνεται συχνά λόγος για μια πολυφυλετική και πολυπολιτισμική κοινωνία, στην οποία η ομαλή και αρμονική **συμβίωση** όλων των μελών είναι κάθε άλλο παρά αυτονόητη. Παλιές και νέες προκαταλήψεις, αναπαραγωγή στερεοτύπων, ακόμα και ρατσιστικές συμπεριφορές σε **βάρος** μειονοτικών ομάδων επιβιώνουν και αναβιώνουν.

Σήμερα υπάρχει μια ασάφεια ως προς την κατανόηση της σημασίας των εννοιών της προκατάληψης, των στερεοτύπων και του ρατσισμού. Η προκατάληψη σχετίζεται με στάσεις και γνώμες για άτομα που ανήκουν σε μια συγκεκριμένη θρησκεία, φυλή, εθνικότητα ή άλλη πληθυσμιακή ομάδα. Η προκατάληψη αυτή περιέχει δυνατά συναισθήματα που είναι δύσκολο ν' αλλάξουν. Τα στερεότυπα είναι απλοϊκές **γενικεύσεις** για μια ομάδα ανθρώπων. Όταν ενεργούμε με βάση προκαταλήψεις και στερεότυπα, τότε φτάνουμε στον ρατσισμό.

Το ουσιώδες, λοιπόν, ερώτημα που τίθεται είναι τι μπορούμε να κάνουμε όλοι μαζί, συνεργατικά, με αλληλοσεβασμό και κατανόηση, για να προλαμβάνουμε τέτοιου είδους συμπεριφορές, οι οποίες, σε ακραίες περιπτώσεις, είναι δυνατό να έχουν ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες για την κοινωνία και για τα άτομα. Αρχικά, οφείλουμε να εκπαιδεύουμε τους εαυτούς μας και τα παιδιά μας στην αυτοπειθαρχία, στον αυτοέλεγχο και στον αυτοσεβασμό. Τα παιδιά μιμητικά **αναπαράγουν** πολλές φορές τις συμπεριφορές μας. Αυτή η διαδικασία απαιτεί να είμαστε υγιή και θετικά πρότυπα γι' αυτά. Έπειτα, αποδεχόμαστε τα παιδιά μας ως ξεχωριστά και μοναδικά και επαινούμε τις προσπάθειές τους. Η καταπίεση άλλων συχνά κάνει μερικούς να αισθάνονται πιο σημαντικοί και ισχυροί. Τα παιδιά που νιώθουν καλά με τον εαυτό τους έχουν μικρότερες πιθανότητες να αποκτήσουν προκαταλήψεις.

Επίσης, τα διδάσκουμε - γονείς, δάσκαλοι, καθηγητές - να είναι ευαίσθητα στα αισθήματα των άλλων και τα βοηθούμε να αποκτήσουν ενσυναίσθηση¹. Εξηγούμε την αδικία που υφίσταται κάποιος, ο οποίος υπόκειται σε οποιαδήποτε μορφή προκατάληψης ή ρατσισμού. **Ενισχύουμε** με τη στάση μας τον σεβασμό και την ανοχή στις διαφορές, προσφέροντας ευκαιρίες για αλληλεπίδραση με άτομα διαφόρων φυλών, εθνικοτήτων και θρησκευτικών απόψεων (για παράδειγμα, συμμετοχή σε αθλητικές ομάδες, διαθεματικές και διεπιστημονικές δραστηριότητες παντός είδους, καλλιτεχνικές ενασχολήσεις, συναυλίες κ.ά.). Ενθαρρύνουμε τα παιδιά και τα μαθαίνουμε να επεμβαίνουν θετικά με τη στάση τους και τα λόγια τους, όταν

¹ ενσυναίσθηση : Η ικανότητα να μπορούμε στη θέση του άλλου, να ταυτιστούμε συναισθηματικά μαζί του, χωρίς να χάσουμε την ακεραιότητά μας

συναντούν ή παρατηρούν πράξεις ή στάσεις ρατσιστικές.

Τέλος, είναι επιτακτική ανάγκη να κατανοήσουν τα παιδιά ότι μπορούν να βοηθήσουν στην **καταπολέμηση** του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων υιοθετώντας στάση σύμπνοιας και αλληλοσεβασμού. Αυτή η στάση παράλληλα θα οδηγήσει στη μακροχρόνια αρμονική σύμπλευση και στον δημιουργικό συγχρωτισμό ατόμων και ομάδων των πολυφυλετικών κοινωνιών μας.

Σ. Σκλείδα, εφ. *Ο Τύπος*, 4.12.2013 (διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Με ποιους τρόπους πρέπει, σύμφωνα με την αρθρογράφο, να ενθαρρύνουμε τα παιδιά προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης ρατσιστικών συμπεριφορών; (60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου (Σήμερα ...ρατσισμό.) του κειμένου;

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να γράψετε μία πρόταση για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με την **έντονη γραφή**, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους στο κείμενο: **συμβίωση, γενικεύσεις, αναπαράγουν, ενισχύουμε, καταπολέμηση**. (Μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το γένος, το πρόσωπο κλπ.)

(μονάδες 10)

Γ2α. «...Παλιές και νέες προκαταλήψεις, αναπαραγωγή στερεοτύπων, ακόμα και ρατσιστικές συμπεριφορές σε βάρος μειονοτικών ομάδων επιβιώνουν και αναβιώνουν. ...»

Να δηλώσετε αν η χρήση της γλώσσας στην παραπάνω φράση είναι κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/συνυποδηλωτική.

(μονάδες 3)

Γ2β. Να γράψετε δύο προτάσεις με τη λέξη **βάρος**. Στην πρώτη χρησιμοποιήστε τη λέξη κυριολεκτικά/δηλωτικά και στη δεύτερη μεταφορικά/συνυποδηλωτικά.

(μονάδες 2)